

Strategi for udviklende fællesskaber

August 2025

Indhold

Baggrund.....	3
Børne- og læringssyn.....	5
Professionelle læringsfællesskaber	5
Deltagelse i fællesskaber og mangfoldige læringsmiljøer.....	7
Deltagelse i fællesskaber	7
Mangfoldige læringsmiljøer	8
Pædagogisk praksis	10
Mellemformer.....	12
Overgange.....	13
Kvalitet i forældresamarbejdet.....	14
Responsivt forældresamarbejde	15
Henvisninger	16
Bilag 1 – Inkluderingsperspektiver på fællesskabet	17
Bilag 2 – Mangfoldige læringsmiljøer	18
Bilag 3 – Gode pædagogiske og faglige rammer	19
Bilag 4 – Responsivt forældresamarbejde	20

Baggrund

I Vejle Kommune tror vi på, at børn og unge udvikler sig bedst i fællesskaber. Alle børn og unge skal føle sig som en del af gode og inkluderende fællesskaber. Det er vigtigt, at de har en hverdag sammen i den lokale skole, hvor de kan danne venskaber og kammeratskaber. Deltagelse i brede fællesskaber er afgørende, fordi det forbereder børn og unge på livet i en stadig mere mangfoldig verden. Når vi skriver skole, refererer vi til både skole- og fritidsdelen.

Kerneopgaven i Uddannelse & Læring er at medvirke til at skabe mest mulig læring, trivsel og dannelse for vores målgruppe: børn, unge og voksne. Det er vores ansvar at hjælpe børn og unge med at være i fællesskaber – også når det er svært.

Det er en stor og kompleks opgave, der kræver en betydelig indsats af ledere og medarbejdere og opbakning fra parterne omkring skolen. Vi er bevidste om, at der ikke er genveje, eller findes hurtige løsninger. Det kalder på høj kvalitet i vores skoler. Kvalitetsudvikling og styrkelse af de mangfoldige læringsmiljøer er det helt centrale fokus. Vi skal bygge videre på og forstærke de indsatser og tiltag, som allerede er sat i gang. Der skal derfor forsat være fokus på de professionelle læringsfællesskabers systematiske arbejde med at udvikle pædagogiske kompetencer og forbedring af praksis.

Strategien for udviklende fællesskaber beskriver det fælles pædagogiske grundlag, som vi i Uddannelse & Læring, står på, og som er udgangspunktet for kvalitetsudvikling og forstærkning af vores skoler. Målet er, at alle børn og unge trives og lærer endnu bedre i de fællesskaber, som de er en del af, og at flere går i deres lokale skole. Det tager tid at udvikle praksis, og ingen skal stå med opgaven alene. Kvalitetsudviklingen og forstærkningen af vores skoler skal være forankret i et stærkt samarbejde på tværs af hele skolen som organisation og i hele Uddannelse & Læring som organisation. Det er ledelsens opgave at forankre strategien for udviklende fællesskaber i egen organisation.

Strategien for udviklende fællesskaber, Uddannelse & Lærings pædagogiske grundlag, er en opdatering af den tidligere strategi fra august 2020. Strategien tager udgangspunkt i Folkeskoleloven, Vejle Kommunes børne- & ungepolitik og omstillingsplanen for "Flere børn og unge sammen – i lokale fællesskaber". Den er desuden inspireret af forskning og gode erfaringer fra både ind- og udland, herunder teamlæringsmodulet "Mangfoldige læringsmiljøer" fra "Videre med professionelle læringsfællesskaber" og "Tilpasset oplæring og inkluderende støttesystemer" af Nordahl, T. og Overland, T. samt Trivselskommissionens anbefalinger. Der henvises løbende til anden litteratur i form af fodnoter.

Det pædagogiske grundlag består af seks tematikker:

Børne- og læringssyn

Vi handler ud fra det perspektiv, at børn og unge grundlæggende gør det bedste, de kan, og børn og unge deltager i læringsfællesskaber, hvis de kan. Alle børn og unge har brug for struktur og rammer. De har brug for at vide, hvad der forventes af dem, og hvad de kan forvente sig. Børn har grunde til at gøre, som de gør, og disse grunde er forbundet med forhold i praksis, konteksten, omgivelserne og relationerne.

Vi tror på, at alle børn og unge kan lære, og at mennesker lærer og udvikler sig i samspil med andre. Det er vores læringssyn.

Beslutninger for den enkelte findes som udgangspunkt i fællesskabet og i den pædagogiske kontekst. Vi fokuserer på potentialer og ressourcer.

Professionelle læringsfællesskaber

Mangfoldigheden, vi møder i skolen, er stor. Når vi skal håndtere forskellige udfordringer, vi står overfor, kan forskellige perspektiver bidrage med nye handlemuligheder. Derfor er det nødvendigt, at vi arbejder sammen og lærer af og med hinanden tæt på praksis – dette gør vi i professionelle læringsfællesskaber. Det indebærer, at vi kortlægger, analyserer, udvikler tiltag, afprøver, evaluerer og justerer sammen. Det tætte samarbejde i de professionelle læringsfællesskaber bidrager til, at ingen står alene med opgaven.

Det er også i professionelle læringsfællesskaber, vi samarbejder med både det interne og det eksterne støttesystem. Samarbejdet med det interne og eksterne støttesystem er beskrevet i "Handlevejledningen til forløbscirklen for pædagogiske indsatser".

Handlevejledningen findes i et særskilt dokument.

Strategi for udviklende fællesskaber

Uddannelse & Lærings pædagogiske grundlag

Vi har strukturer og rammer for arbejdet i professionelle læringsfællesskaber. Vi arbejder metodisk og afprøver idéer og tilgange, som samarbejdet giver anledning til. Vi arbejder systematisk og cyklisk med faserne: forberedelse, gennemførelse og evaluering af pædagogisk praksis.

I ”Professionelle læringsfællesskaber – pejlemærker for pædagogisk praksis” beskriver vi fem centrale kendetegn ved professionelle læringsfællesskaber i Uddannelse & Læring.

De fem kendetegn er:

- Fælles værdier og fælles vision
- Fokus på læring, trivsel og fællesskaber
- Reflekterende dialoger
- Deprivatisering af praksis
- Samarbejde

Deltagelse i fællesskaber og mangfoldige læringsmiljøer

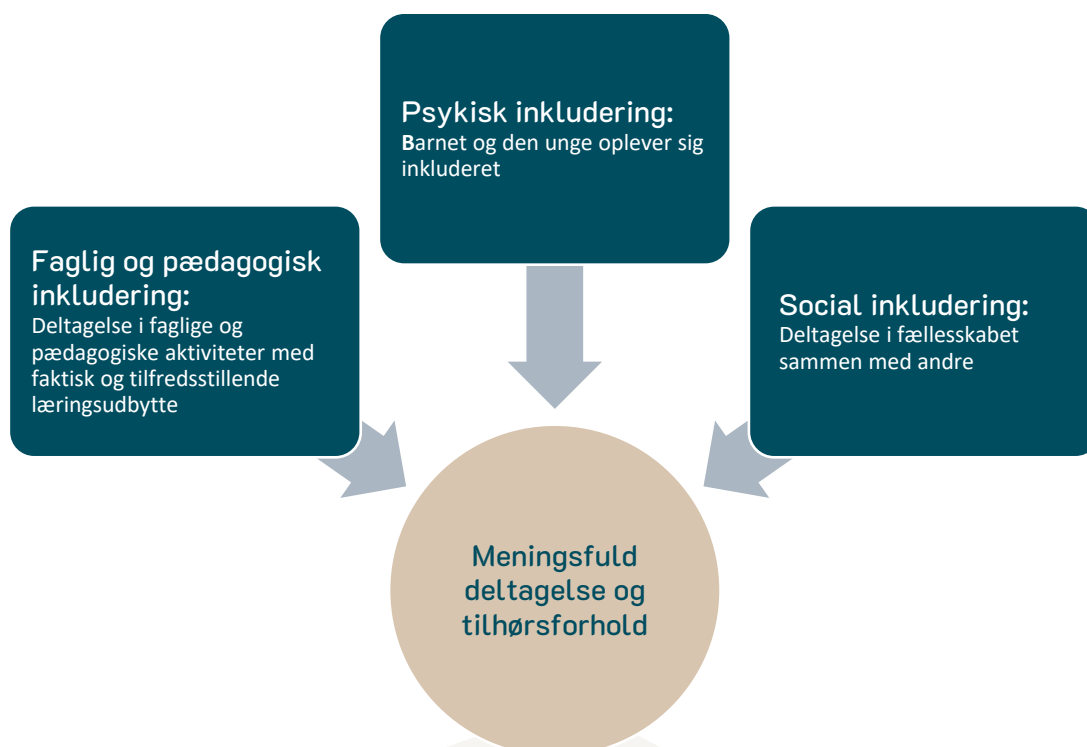
Deltagelse i fællesskaber

Alle børn og unge skal opleve meningsfuld deltagelse og tilhørsforhold til fællesskabet, da det er afgørende for deres trivsel¹. Dannelse og trivsel er tæt forbundne og gensidigt afhængige, hvilket er en forudsætning for aktiv deltagelse i fællesskaber. Det handler om, at børn og de unge udvikler livsmestring, hvor de kan selvregulere, er vedholdende, tror på egne evner, besidder ansvarsfølelse og kan navigere i og bidrage til fællesskabet. Det er ud fra dette, vi tænker og handler.

Fællesskaber, som består af den naturlige menneskelige mangfoldighed, hvor vi samtidig realiserer børn og unges mulighed for læring, trivsel og dannelse, er det, der udvikler kompetencer til at kunne forstå og begå sig i verden.

Sunde fællesskaber er derfor kendetegnet ved meningsfuld deltagelse og tilhørsforhold, samt mulighed for læring, trivsel og dannelse.

For at opnå oplevelse af meningsfuld deltagelse og tilhørsforhold opererer vi med tre former for inkludering i skolen – tre ligeværdige og nødvendige former:

¹ EVA (2025)

I skolen eksisterer forskellige fællesskaber, som ledes forskelligt, men som alle har betydning for barnets og den unges trivsel og udvikling:

Fællesskaber i skolen		
Formelle voksenstyrede	Voksen – barn/ung	Barn/ung – barn/ung

Bilag 1 – Inkluderingsperspektiver på fællesskabet præsenterer en matrix, der konkretiserer de tre forskellige former for inkludering i relation til de tre typer af fællesskaber.

Vi tager ansvaret for at udvikle inkluderende fællesskaber, der passer til de børn, som skal være i dem. Vi arbejder systematisk og anvender både kvalitative og kvantitative data til tidligt at opdage, hvis der er børn eller unge, der ikke er inkluderet i fællesskaber, eller fællesskaber som ikke er inkluderende.

Mangfoldige læringsmiljøer

Vi er optaget af at styrke og udvikle mangfoldige læringsmiljøer, hvor meningsfuld deltagelse og samhørighed i fællesskabet er i fokus.

Børn og unge tager del i praksis fra forskellige positioner, deres mulighed for at gøre sig gældende og bidrage er mangfoldige, derfor skal læringsmiljøet udvikles mangfoldigt for at imødekomme dette.

Læringsmiljøet er den fælles arena for børn og unges læring, det involverer struktur, pædagogik og didaktik. Læringsmiljøet skaber muligheder, men kan også skabe begrænsninger for deltagelse. Hvis vi oplever, at der er børn eller unge, som har begrænsede deltagelsesmuligheder, skal vi udvikle på læringsmiljøets mangfoldighed.

Mangfoldige læringsmiljøer er defineret som mangfoldige arenaer, der giver børn og unge mulighed for at deltage på mange måder. De består af varierede strukturer, pædagogikker, didaktikker og læringsfællesskaber.

Vi styrker og udvikler mangfoldige læringsmiljøer, der fremmer elevernes læring, trivsel og dannelse. Vi forbereder dem til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i vores demokratiske samfund. Vi arbejder systematisk med at fremme læring, trivsel og dannelse for både barnet, den unge og fællesskabet.

Mangfoldige læringsmiljøer udvikles blandt andet ved at udforske børns og unges perspektiver på deres deltagelsesmuligheder. Det er nødvendigt at kunne skifte

perspektiv, så vi kan se med, lytte til og give medindflydelse til børn og unge. Vi skal kunne skifte fokus fra individ til fællesskab. Vi skal observere og analysere børns og unges muligheder for at være i privilegerede positioner samt deres deltagelse i forskellige strukturer, pædagogikker, didaktikker, omgivelser og relationer.

På baggrund af vores udforskning, observationer og analyser er der forskellige områder, vi kan justere på, når vi udvikler vores mangfoldige læringsmiljøer:

- fælles tilgange i samarbejdet
- fælles pædagogiske tilgange
- didaktiske tilgange
- forankring af det fælles børne- og læringssyn

På bilag 2 – Mangfoldige læringsmiljøer ses et mindmap, som udfolder hver af de fire områder yderligere.

For alle børn, unge og grupper af børn og unge med ekstra støttebehov udarbejdes en pædagogisk handleplan, som beskriver de indsatser, der sættes i værk. Til dette anvendes *handleplansskabelonen for pædagogiske indsatser i dagtilbud og skole (Individuel)* og *handleplansskabelonen for pædagogiske indsatser i dagtilbud og skole (Gruppe)*. Begge skabeloner findes i AULA under sikre filer og i SB-sys.

Der kan være tilfælde, hvor de fagprofessionelle omkring barnet, den unge og fællesskabet rammer metodeloftet og oplever, at deres handlemuligheder er udtømte. I sådanne tilfælde kan det interne støttesystem træde ind i samarbejdet og bidrage med kompetencer og ressourcer i indsatsen. Hvis det interne støttesystem ikke er tilstrækkeligt, inddrages det eksterne støttesystem efterfølgende. En forudsætning for at samarbejdet lykkes er, at der er fokus på samskabelse i praksis, der bidrager til at løfte kvaliteten i indsatserne.

Samarbejdet involverer altid de fagprofessionelle, der er tættest på børn og unge og bygger på forløbscirklen (se Handlevejledning til forløbscirklen for pædagogiske indsatser).

Der kan være børn og unge, der i afgrænsede perioder har brug for at være en del af et mindre fællesskab. Formålet og målet med det mindre fællesskab skal altid være, at barnet og den unge skal tilbage til det store fællesskab, f.eks. klassen. Der skal altid arbejdes med pædagogiske mål for barnet og den unge både i det mindre og det store fællesskab, og der skal hele tiden arbejdes på, hvordan læringsmiljøet i klassen udvikles, så det også tilgodeser barnet og den unges behov.

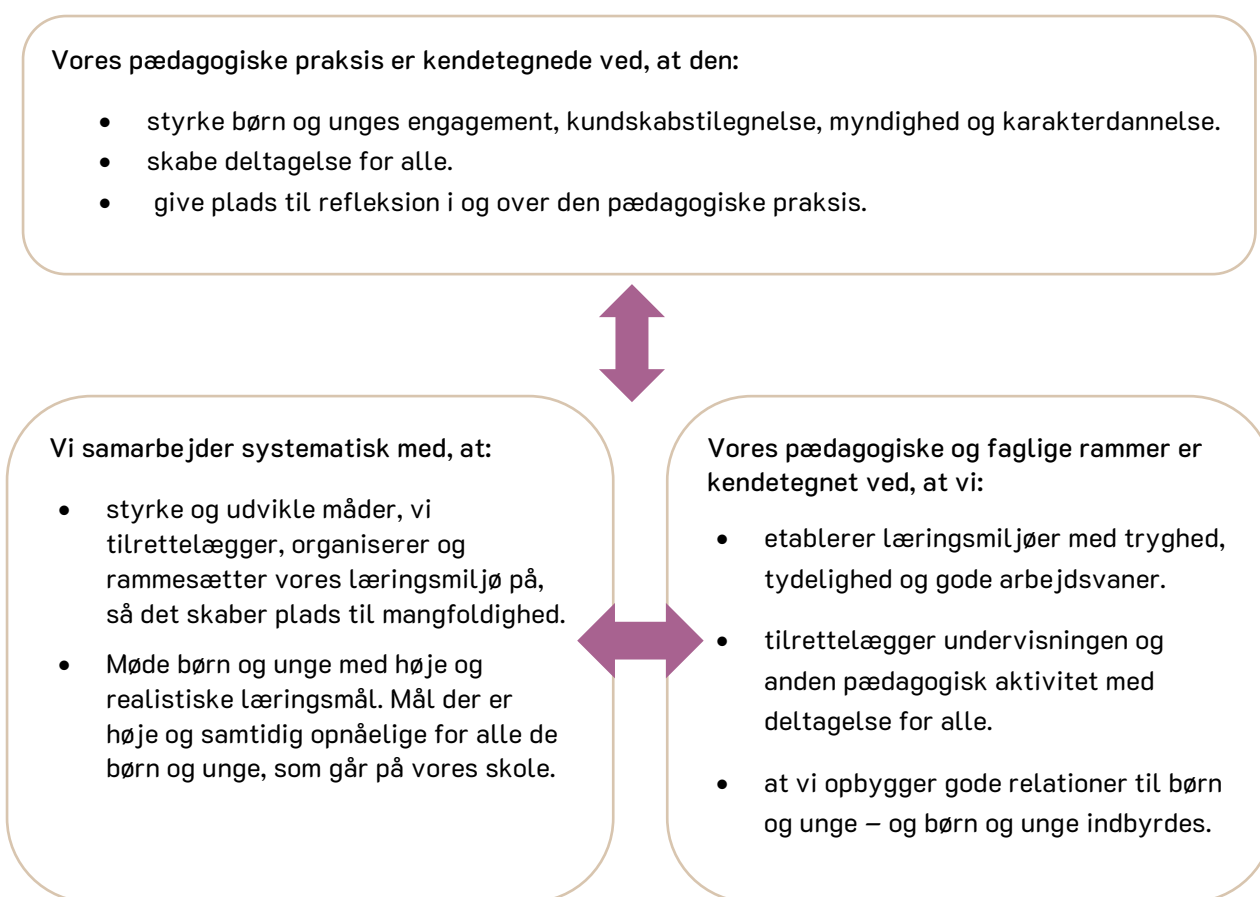
Vi arbejder også forebyggende med at udvikle fællesskaber. Sammen finder vi ud af, hvilke indsatser der skal igangsættes, baseret på analyse af tilgængelige informationer om børn og unges trivsel og adfærd samt anvendelse af forskningsbaseret viden.

Pædagogisk praksis

Alle børn og unge skal rustes til livet. De skal udvikle kompetencer til at kunne forstå og begå sig i verden.

Det er vores opgave og ansvar at sætte rammerne og skabe de bedst mulige lærings- og udviklingsbetingelser for alle børn og unge.

Figuren herunder udfolder, hvad der kendetegner vores pædagogiske praksis², hvordan vi systematisk samarbejder om at udvikle vores pædagogiske praksis, og hvad der kendetegner god pædagogik og faglige rammer³. Pilene viser den gensidige afhængighed.

Kendetegnene for gode pædagogiske og faglige rammer udfoldes yderligere i bilag 3.

For at vores pædagogiske praksis skaber deltagelse for alle, er det afgørende, at vi både kan identificere og arbejde med fællesskaber og enkeltindivider. Børn og unge træder ind i fællesskaber med forskellige udgangspunkter. Nogle har så unikke behov, at de kræver ekstra støtte, opmærksomhed og hensyn for at kunne deltage. Samtidig skal vi være

² Trivselskommissionen (2025)

³ UVM (2019)

opmærksomme på, at fællesskabet udgør den ramme, hvor barnet og den unge kan udvikle sig. Hvis denne ramme ikke fremmer læring, adfærd og trivsel, skal vi justere rammen – ikke barnet⁴.

Gennem systematisk kortlægning afdækker vi, hvilke børn og unge der har brug for ekstra støtte i forhold til læring, adfærd eller trivsel⁵. I analysen af kortlægningen har vi fokus på, hvorfor barnet eller den unge har et ekstra støttebehov og på baggrund heraf, finder vi frem til de rette indsatser.

Indsatserne og ekstra støtte foregår som udgangspunkt altid inden for det eksisterende læringsfællesskab f.eks. klassen, som barnet og den unge er en del af.

Skolens støttesystem kan træde ind i samarbejdet med de fagprofessionelle tæt på barnet og den unge og sammen bidrage med kompetencer og ressourcer til, hvordan undervisningen kan tilrettelægges således, at indsatsen bliver en integreret del af læringsmiljøet. Det kan bl.a. ske gennem:

- øget variation
- større praksisfaglighed
- mere fordybelse
- justering af mål, så de bliver realistiske.

Co-teaching og fleksibel holddannelse kan være effektive måder at implementere indsatserne på samt sammenhængende praksis mellem f.eks. skole- og fritidsdelen.

⁴ Fisker (2017)

⁵ EVA (2025)

Mellemformer

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt, i en afgrænset periode, at arbejde med indsatser uden for klassen. I den sammenhæng kan skolen etablere en mellemform.

Mellemformer er et supplement til indsatserne i barnets og den unges eksisterende læringsfællesskab. Formål, indhold, metoder og pædagogik tilpasses behovet. Barnet og den unge skal fortsat have tilknytning til deres klasse.

Vi forstår en mellemform som mellemrummet mellem den ønskede praksis og den eksisterende situation og praksis. Det er en midlertidig indsats, der sigter mod at udvikle mere optimale rammer og udvikling af strategier og tilgange hos børn og unge og de fagprofessionelle, der sikrer øget deltagelse⁶.

De fagprofessionelle omkring en klasse eller årgang tager fælles ansvar for alle børn og unge, også hvis de i perioder er en del af en mellemform.

Mellemformer er udviklende fællesskaber, hvor fagprofessionelle i samarbejde med det interne støttesystem understøtter en mindre gruppe børn eller unge med støttebehov. Støtten iværksættes i forhold til faglige, personlige eller sociale behov. Der evalueres og justeres systematisk og hyppigt på den støtte, som det enkelte barn eller den unge modtager, mindst hver 6. uge.

Det er altid de fagprofessionelle omkring barnet og den unges klasse eller årgang, som har ansvaret for den pædagogiske handleplan.

⁶ Bloksgaard (2024)

Overgange

Vi ved, at overgange i børn og unges liv er meget vigtige. Vi har forskellige interne overgange i skolen, som f.eks. overgangene mellem faserne, overgangen til fritidsdelen eller overgangene mellem pause og undervisning. Vi arbejder systematisk med at styrke kvaliteten i sammenhængen i den pædagogiske praksis mellem disse overgange.

De fagprofessionelle mødes på tværs af de interne overgange med det formål at udvikle den pædagogiske sammenhæng. Co-teaching kan være en værdifuld metode ind i dette arbejde. Her planlægger, gennemfører og evaluerer vi undervisningen eller anden pædagogisk aktivitet. Herved både samskaber vi praksis, og vi øger kendskabet til de børn og unge, vi skal "overtage".

Vi sørger for, at pædagogiske handleplaner på både individ-, gruppe- og fællesskabsniveau, årsplaner mm er opdateret og velbeskrevet, så fagprofessionelle der overtager børn og unge, kan arbejde videre med de indsatser, som er igangsat.

Derudover har vi også overgangen fra børnehave til skole og overgangen mellem skole og ungdomsuddannelserne. Vi arbejder systematisk med at styrke kvaliteten i den pædagogiske praksis i disse overgange. Det gør vi i tværfaglige samarbejde med praktiker fra henholdsvis børnehaverne og ungdomsuddannelserne.

I Vejle Kommune har vi særlige principper for den gode overgang mellem børnehave og skole. Disse principper er udgangspunktet for styrkelse af den pædagogiske sammenhæng i denne overgang.

Ligeledes har vi i Vejle Kommune strategien for den gode overgang mellem skole og ungdomsuddannelse, som er en fælles rammebeskrivelse rettet mod ledelsesniveauet i skolerne, ungdomsuddannelserne samt Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Kvalitet i forældresamarbejdet

Vi ved, at det har god effekt på børn og unges læring og trivsel, når forældre engagerer sig. Men det er ikke alle forældre, der har mulighed for at engagere sig på samme måde. Det er en opmærksomhed, vi har, og derfor differentierer vi samarbejdet.

Vi ser alle forældre som en vigtig ressource i barnets og den unges udvikling, og vi kan lære af deres perspektiver.

Vi samarbejder tæt sammen med forældrene, hvor begge parter arbejder for barnets og den unges bedste.

Det er vores ansvar at skabe rammer for samarbejdet med forældrene, som både inddrager, involverer og samtidig tager højde for forældrenes forskellige muligheder for at deltage.

Vi tager værtskabet for samarbejdet og ansvaret for børn og unges læring og trivsel i de fællesskaber, de er en del af i skolen. Vores ståsted i samarbejdet er klart, og vores forventninger er tydeligt kommunikeret. Folkeskoleloven, børne- og ungepolitikken, Strategien for udviklende fællesskaber samt skolens værdier og ordensregler udgør fundamentet for vores ståsted.

Samarbejdet er ligeværdigt, men skole og forældre har forskellige ekspertiser og ansvar. Skolen er de professionelle med indsigt i fagene, pædagogik, didaktik, klasserumsledelse, skolen og klassen som fællesskab. Forældrene kender deres eget barn og familiekultur.

Vi arbejder systematisk med at udvikle og forstærke kvaliteten i samarbejdet. Vi udvikler, afprøver og evaluerer forskellige tilgange til samarbejdet, det gælder bl.a. kommunikations-, dialog- og mødeformer.

Responsivt forældresamarbejde

Vi har et responsivt forældresamarbejde. Når vi oplever, at der er børn eller unge, som er udfordret, forstår vi, at barnet eller den unge befinder sig i en problemstilling, som vi må gøre noget ved. For at hjælpe barnet eller den unge, beder vi om forældrene om hjælp til at finde løsninger, som vi kan iværksætte. Vi inviterer til trivsels- og idémøder.

Det responsive forældresamarbejde er uddybet i bilag 4 – Responsivt forældresamarbejde.

Vi er opmærksomme på at øve og udvikle vores kompetencer sammen i forhold til at⁷:

- lytte responsivt til forskellige stemmer
- være lydhør og villig til at lære nyt og handle på nye måder
- stille anerkendende, udforskende og narrative spørgsmål
- lede progressionen i en samtale
- kunne mediere og genoprette relationer, der er blevet beskadiget
- samskabe en positiv opsummering af samtalens udbytte til konkrete indsatser i skolen

I ”Kvalitet i forældresamarbejdet – pejlemærker i pædagogisk praksis” beskriver vi fem aspekter af samarbejdet, som er vigtige for kvaliteten, og som vi udvikler og kvalificerer vores forældresamarbejde på baggrund af.

De fem aspekter er:

- Kommunikation
- Tydelig rollefordeling
- Inddragelse og samarbejde
- Forældrenes perspektiv
- Det strategiske blik

⁷ Videnskab.dk (n.d.)

Henvisninger

Bloksgaard, Torben. (2024). *Ledelse af organisatorisk bevægelighed – en vej til ledelse af specialpædagogiske indsatser helt tæt på eleverne*. I Torben Bloksgaard (Red.), *Specialpædagogiske perspektiver* (s. 25-45). Schultz Forlag

(EVA) Danmarks Evalueringsinstitut (2025). *Perspektiver på børns og unges trivsel. Perspektiver på børns og unges trivsel. En kvalitativ undersøgelse for Trivselskommissionen*

Fisker, T. B (2017). *Samarbejde og inklusion*. Aarhus Universitetsforlag.

Nordahl, T., & Overland, T. (2024). *Tilpasset oplæring og inkluderende støttesystemer*, Gyldendal

(UVM) Undervisningsministeriet. (2019). *Vidensnotat – klasseledelse*. https://emu.dk/sites/default/files/2019-10/Vidensnotat%20-%20klasseledelse_GRUD2.pdf

Vejle Kommune. (2024a). *Børne- og ungepolitik 2024*. <https://www.vejle.dk/om-kommunen/vejle-i-udvikling/planer-politikker-og-strategier/familie-boern-og-unge/boerne-og-ungepolitik-2024/>

Vejle Kommune (2024b). *Omstillingsplanen*. <https://dagsordener.vejle.dk/vis/pdf/bilag/230b3583-b53d-45eb-a2b1-2eac6835702/?redirectDirectlyToPdf=false>

Videnskab.dk. (n.d.). *Sådan undgår vi eksklusion i skolen*. <https://videnskab.dk/kultur-samfund/saadan-undgaar-vi-eksklusion-i-skolen/>

Videre med professionelle læringsfællesskaber. (n.d.). *Teamlærings-modul: Mangfoldige læringsmiljøer*. https://rise.articulate.com/share/tscfZegpE4HfH_sVzK8N98c8PO-pZRcz

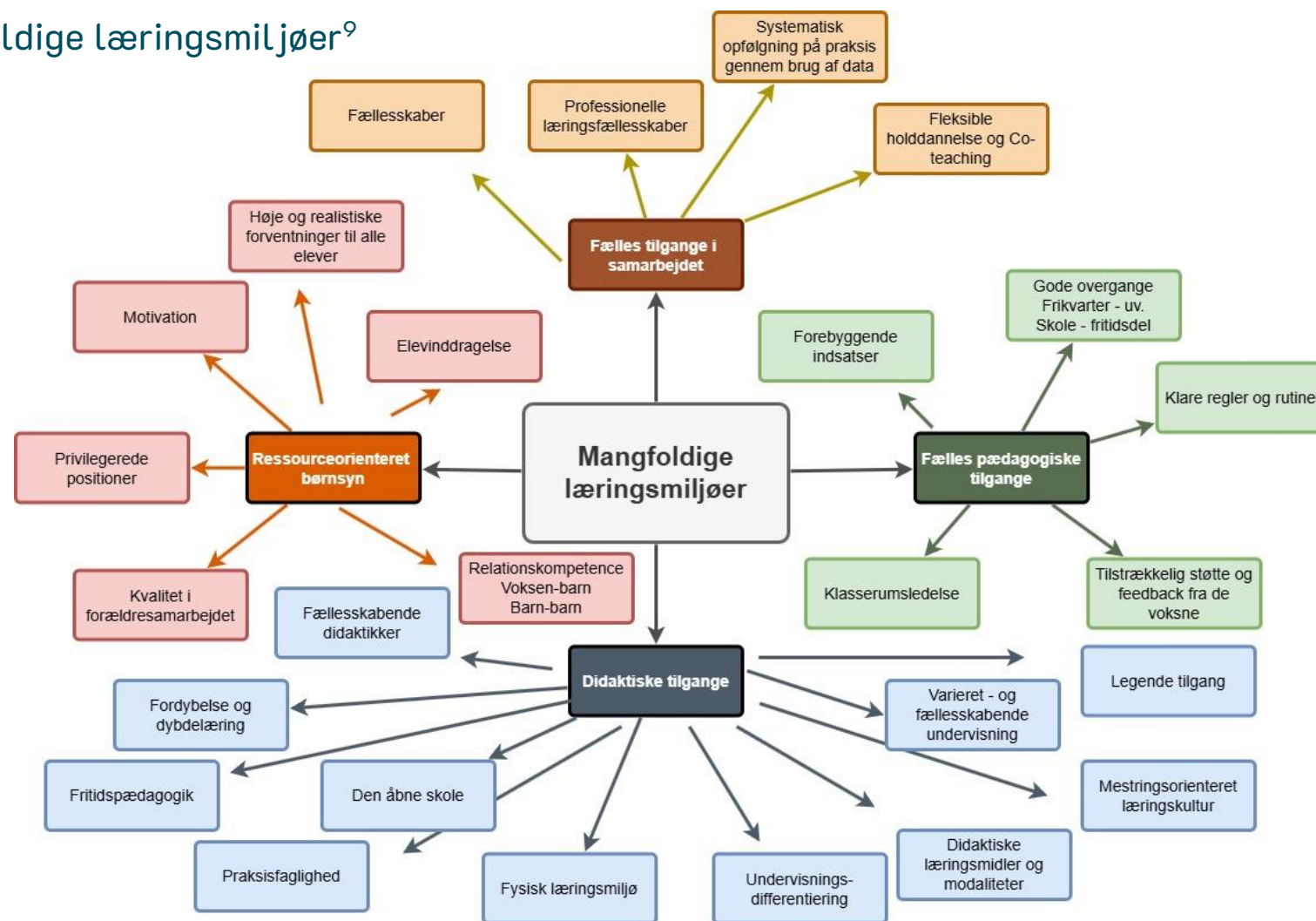
Trivselskommissionen (2025). *Trivselskommissionens afrapportering*. <https://www.trivselskommissionen.dk/-/media/filer/trivselskommissionen/250224-trivselskommissionens-afrapportering.pdf>

Bilag 1 – Inkluderingsperspektiver på fællesskabet⁸

	Faglig og pædagogisk inkludering	Social inkludering	Psykisk inkludering
Formelt voksen-styret fællesskab	Reelt læringsudbytte	Demokratisk deltagelse	Autentisk mestring
Voksen-barn-fællesskab	Medindflydelse/påvirkning	Blive set og hørt af den fagprofessionelle	Positiv og støttende relation til den fagprofessionelle
Barn-barn-fællesskab	Undervisning og læring i fællesskabet	Deltagelse i fælles og sociale aktiviteter	Trivsel og venskaber

⁸ Nordahl, T., & Overland, T. (2024)

Bilag 2 – Mangfoldige læringsmiljøer⁹

⁹ Figuren er udarbejdet med afsæt i: Nordahl (2024) og Videre med professionelle læringsfællesskaber (n.d.)

Bilag 3 – Gode pædagogiske og faglige rammer¹⁰¹¹

De fagprofessionelle etablerer læringsmiljøer med tryghed, tydelighed og gode arbejdsvaner

- Skaber mulighed for ro og koncentration, bl.a. gennem et tydeligt fagligt fokus.
- Udtrykker høje og realistiske forventninger og tror på børn og unges potentiale.
- Har en anerkendende tilgang til børn og unge.
- Indarbejder regler og rutiner, men lader dem ikke stå alene.
- Skaber et trygt læringsmiljø, hvor børn og unges fejl ses som anledning til refleksion og justering.
- Fokuserer på mestringsstrategier, der styrker børn og unges evne til koncentration og selvregulering.
- Skaber plads til fordybelse og fortabelse i forskellige typer leg og læring.

De fagprofessionelle tilrettelægger undervisning med deltagelse for alle

- Kommunikerer intentionerne med og mål for undervisningen.
- Har et fagligt fokus og skaber sammenhænge i undervisningen.
- Varierer undervisningen og tilbyder flere indgange til det faglige indhold.
- Har en klar, tydelig og genkendelig ramme og struktur for undervisningen.
- Inddrager børn og unge og giver dem en aktiv rolle i undervisningen.
- Skaber rum for gensidig feedback mellem de fagprofessionelle og børn og unge.

De fagprofessionelle opbygger gode relationer til børn og unge indbyrdes

- Møder børn og unge med omsorg, empati og interesse, så de oplever, at de er betydningsfulde.
- Opmuntrer børn og unge til at mestre opgavernes indhold, bl.a. ved at udtrykke tillid og tro på deres potentiale.
- Er opmærksomme på, at de fagprofessionelles relation til enkelte børn og unge påvirker hele fællesskabet.
- Er opmærksomme på at opbygge gode relationer mellem eleverne, og at den fagprofessionelles relationsarbejde har indflydelse på børn og unges indbyrdes relationer.
- Møder børn og unge med retfærdighed, autoritet og myndighed og tager en ansvarlig voksenrolle på sig.
- Sætter fokus på fysiske og analoge fællesskaber, så børn og unge lærer at navigere i fællesskaber.

¹⁰ UVM (2019)

¹¹ Trivselskommissionen (2025)

Bilag 4 – Responsivt forældresamarbejde¹²

Figur 1 - Inklusionsspiralen. (Illustration: Gro Emmertsen Lund)

¹² Videnskab.dk (n.d.)